

ЗНАЧИМО ИЗСЛЕДВАНЕ НА НОВОКЕЙНСИАНСКАТА АЛТЕРНАТИВА В МАКРОИКОНОМИЧЕСКАТА ТЕОРИЯ

С книгата на доц. д-р Алла Кирова, излязла в края на 2010 г.^{*}, нашата научна литература се обогатява с едно полезно и актуално монографично изследване. Основанията за това са, че подобно систематизирано изучаване на школата на новото кейнсианство, която в своята близо тридесетгодишна история успява да се наложи в основния поток на мейнстрийм икономикса и да излъчи двама нобелисти като Дж. Акерлоф и Дж. Стилглиц, се прави за първи път, и то не само у нас. Важно е да се отбележи, че в центъра на анализа са приносите и постиженията на новите кейнсианци, засягащи един от най-значимите въпроси на съвременната икономическа наука – преодоляването на дихотомията между микро- и макроикономикса. Същевременно впечатляващ е сполучливият опит на автора изведените в изследването основни концептуални и практико-приложни постановки на новото кейнсианство да се свържат със съвременните и преди всичко с българските условия и практика.

В реализацията на изследователските задачи – да се допринесе за изясняването и формулирането на основните постановки на новокейнсианското направление, целящи “търсене на микроосновите на макроикономиксата” и на тази база да се очертаят подходящите за съвременната ситуация акценти и насоки на макроикономическата политика на държавата, в монографията са постигнати интересни научни резултати, които могат да се обобщят в няколко насоки.

Проследени са закономерностите и логиката на еволюцията на кейнсианската макроикономическа теория и са изяснени принципните различия между направленията на нео- и посткейнсианството, от една страна, и новото кейнсианство, от друга. Мястото на последното в съответствие с характеристиката на синтеза между микро- и макроикономическата теория се определя по-далече от нео- и посткейнсианството и по-близо до кейнсианския неокласически синтез, макар че предвид “аксиоматичността” на този синтез то се отличава и от него.

Изведени са и са определени предпоставките за възникването на новото кейнсианство, произтичащи от недостатъчната степен на разработване на микроикономическите основи на кейнсианството и от необходимостта от приспособяването на кейнсианската теория към съвременните изисквания за макроикономическа политика. Установени са и са систематизирани характерните методологически позиции на новото кейнсианство, поставящи във фокуса на анализа несъвършенствата на пазарните структури на микроравнище. На тази база в съответствие с разширяването на микроосновите на

^{*} Алла Кирова. Новото кейнсианство – микроикономически основи и връзки с макроикономическата политика. С.: УИ “Стопанство”, 2010, 182 с.

кейнсианската макропарадигма са изведени и анализирани трите етапа, през които преминава неговото развитие.

Извършени са критичен преглед и класификация на системата от разнородни теоретични концепции и постановки на новото кейнсианство, усъвършенстващи микроикономическите основи на макроикономическата теория, по отношение на: негъвкавостта на цените и работната заплата; ефективната работна заплата; пазарите с асиметрична информация; монополистичната конкуренция; несъвършенството на кредитните пазари; разходите “меню”; модела “инсайдери – аутсайдери”; неблагоприятния подбор и др.

Направена е оценка на спецификата на новото кейнсианство както спрямо “старите” кейнсианци, така и особено спрямо главните му “конкурентни” течения в съвременната макроикономическа теория основно според: възгледите за функционирането на пазара; разбиранията на причините за икономическите колебания; отношението към фискалната и схващанията за монетарната политика.

Изведени са и са анализирани принципите на макроикономическата теория и моделите на новото кейнсианство, с което то обогатява мейнстрийм икономикса, каквито са тези за: избор между инфлацията и безработицата; несъвършената конкуренция; несъвършената информация; несъвършенствата на координацията; адаптиране на цените; новокейнсианската крива на Филипс; хистерезиса; фрикционната безработица; таргетиране на инфлацията и др.

Посочена е и визията на новото кейнсианство за ролята и участието на държавата в условията на негъвкавост на пазарните структури, вкл. и на мерките за излизане от последната световна финансово-икономическа криза.

В търсене на конкретно приложение на новокейнсианската теория в монографията е направена критична оценка на възможностите за нейното използване за “инженеринг” на адекватен “дизайн” на нашата макроикономическа политика.

Книгата успешно може да се ползва от научните работници, университетските преподаватели, докторантите и студентите в областта на развитието на съвременната икономическа теория, микро- и макроикономикса, както и от заинтересуваните държавни органи, разработващи макроикономическата политика на страната.

Доц. д-р Боян Велев